

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๕๕๑

(ส่วนวินัย)

หัวข้อการบรรยาย

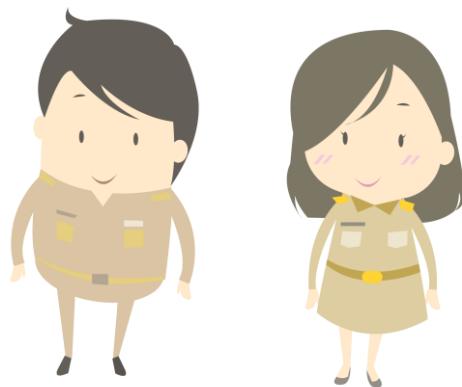
ความหมาย

จุดมุ่งหมาย
และขอบเขต
ของวินัย

ความผิดวินัย

โทษทางวินัย

ข้อควรคำนึง

วินัย

“วินัย” คืออะไร

คือ ลักษณะเชิงพฤติกรรม
ที่แสดงออกมาเป็นการ

- ควบคุมตนเอง
- ปฏิบัติตามการนำ
- อยู่ในระเบียบแบบแผน
- มีความเป็นระเบียบ

คือ แบบแผนความประพฤติ
หรือข้อปฏิบัติ

จุดมุ่งหมายและขอบเขตของวินัย

๑

เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ

๒

เพื่อความเจริญ ความสงบเรียบร้อยของประเทศไทย

๓

เพื่อความผาสุกของประชาชน

๔

เพื่อสร้างภาพพจน์ชื่อเสียงที่ดีของทางราชการ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

หมวด ๒ วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา ๘๐

ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาวินัยโดย**กระทำการหรือไม่กระทำการ**ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ปฏิบัติราชการในต่างประเทศนอกจากต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้แล้ว ต้องรักษาวินัยโดย**กระทำการหรือไม่กระทำการ**ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ด้วย

กระทำการ

ไม่กระทำการ

ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ต้องกระทำการตาม**มาตรา ๘๑** **มาตรา ๘๒**

ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ต้องไม่กระทำการตาม**มาตรา ๘๓**

มาตรา ๘๔

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม**มาตรา ๘๑** **มาตรา ๘๒** หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตาม**มาตรา ๘๓**
ผู้นั้นกระทำผิดวินัย

มาตรา ๘๕

- * ทำผิดวินัยต่อไปนี้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
- * (๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม**มาตรา ๘๒** หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตาม**มาตรา ๘๓** อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

สรุปข้อปฏิบัติและข้อห้ามทางวินัย

ต้องปฏิบัติ

มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒

ห้ามปฏิบัติ

มาตรา ๘๓

ไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติ

ฝ่าฝืนข้อห้าม

กระทำผิดวินัย

ไม่ร้ายแรง

- ภาคทัณฑ์
- ตัดเงินเดือน
- ลดเงินเดือน

ร้ายแรง

- ปลดออก
- ไล่ออก

วินัยตามหมวด

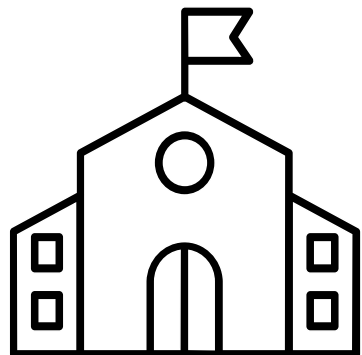
วินัยต่อประเทศชาติ

มาตรา ๘๑

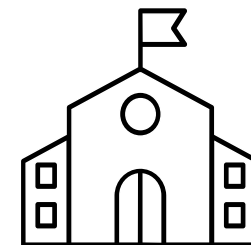
ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง มาตรา ๘๒ (๔)

๑. มีคำสั่งผู้บังคับบัญชา
๒. เป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย
๓. สั่งในหน้าที่ราชการ
๔. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
๕. เจตนา

- ผู้สั่งมีหน้าที่ราชการในเรื่องที่สั่ง
- สั่งให้ปฏิบัติราชการ

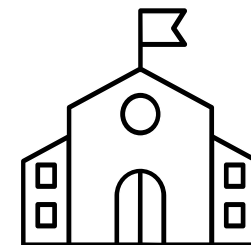
ข้อยกเว้น

๑. ถ้าเห็นว่าจะทำให้เสียหายแก่ราชการ
๒. ไม่รักษาประโยชน์ของราชการ

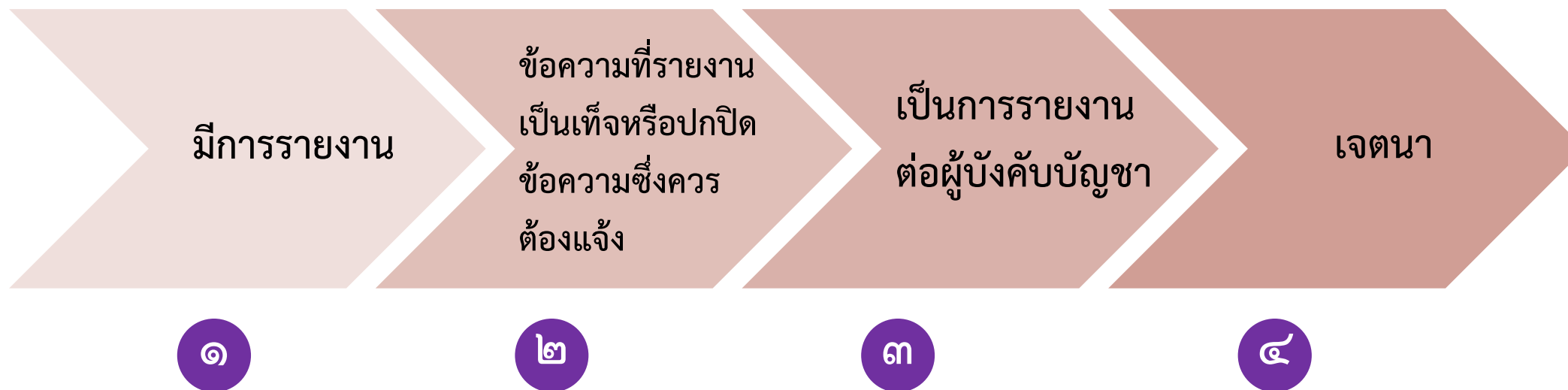
* เสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น

วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

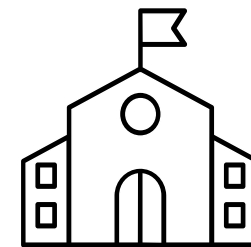

ต้องไม่รายงานเท็จ มาตรา ๘๓ (๑)

วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

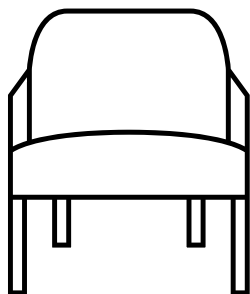
ต้องไม่กระทำการข้ามผู้บังคับบัญชา มาตรา ๘๓ (๒)

ข้อยกเว้น

๑. ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ
๒. ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

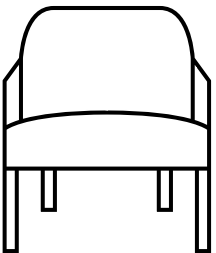
วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่

หน้าที่ราชการ พิจารณาจาก

๑. กฎหมายหรือระเบียบ
๒. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
๓. คำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชา
๔. พหุติны

วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่

ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม มาตรา ๘๒ (๑)

ซื่อสัตย์

- * ปฏิบัติตรงไปตรงมา
- * ไม่คดโกง
- * ไม่หลอกลวง

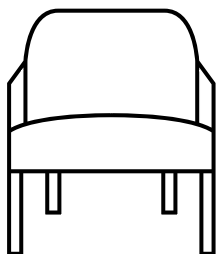
เที่ยงธรรม

- * ปฏิบัติโดยไม่ลำเอียง

สุจริต

- * ปฏิบัติด้วยความมุ่งหมายในทางที่ดีที่ชอบ
ตามทำนองคลองธรรม

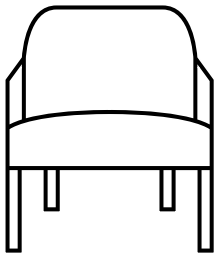
มาตรา ๘๒ (๒)

* ข้าราชการต้องปฏิบัติราชการให้เป็นไปตาม

- กฎหมาย
- กฎ ระเบียบของทางราชการ
- มติคณะรัฐมนตรี
- นโยบายของรัฐบาล

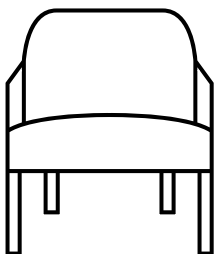
* ข้าราชการต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

เช่น แบบธรรมเนียมในการเสนองานต่อผู้บังคับบัญชา ระเบียบการลาฯ ระเบียบการลงชื่อมาปฏิบัติราชการ เป็นต้น

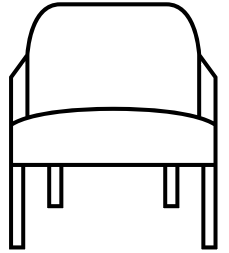
มาตรา ๘๒ (๓)

ข้าราชการต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้า
แก่ราชการด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่ ระมัดระวัง
รักษาประโยชน์ของทางราชการ

วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่

มาตรา ๘๒ (๕)

“ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้”

อุทิศเวลาของตน
ให้แก่ทางราชการ

- ต้องอุทิศเวลาทั้งหมดให้แก่ราชการตามที่ทางราชการต้องการ รวมถึงเวลานอกเหนือจากการปฏิบัติราชการตามปกติด้วย

ละทิ้งหน้าที่
ราชการ

- วาง ปล่อย สละ ละเสียด
- ไม่อยู่ปฏิบัติราชการ – การไม่มา หรือมาแล้วไม่อยู่ปฏิบัติราชการ

ทอดทิ้งหน้าที่
ราชการ

- ไม่เอาเป็นธุระ ไม่เอาใจใส่ ตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน / มาอยู่ในสถานที่ราชการ แต่ไม่สนใจ ไม่ปฏิบัติงาน ปล่อยงานคั่งค้าง

ไม่อุทิศเวลา ละทิ้ง ทอดทิ้ง
(เจตนา)

ไม่มีเหตุสมควร

เป็น

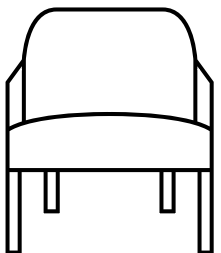
วินัยไม่ร้ายแรง

มาตรา ๘๒ (๖)

ต้องรักษาความลับของทางราชการ

- ลับที่สุด
- ลับมาก
- ลับ

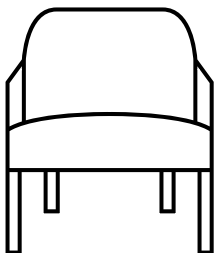

มาตรา ๘๒ (๙)

ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

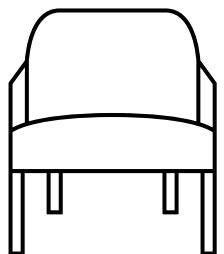
- ในการปฏิบัติหน้าที่ และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน
- ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมือง

ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน

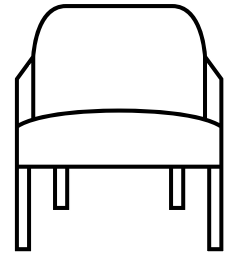
มาตรา ๘๓ (๓)

ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา ๘๓ (๔)

ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

- ประมาท - เลินเล่อ เผลอ ลืมสติ
- เลินเล่อ - ขาดความระมัดระวัง ไม่รอบคอบ
- ประมาทเลินเล่อ - ขาดความระมัดระวัง ไม่รอบคอบ เผลอ หรือหลงลืม

กฎหมายอาญา “**กระทำโดยประมาท**”
กระทำความผิดโดยมิได้เจตนา แต่กระทำโดยปราศจาก
ความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัย
และพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวัง
เช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

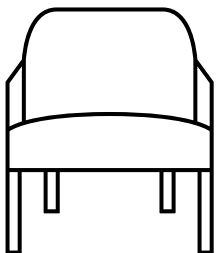
มาตรา ๘๓ (๕)

ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้

- เสียความเที่ยงธรรม หรือ
- เลื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

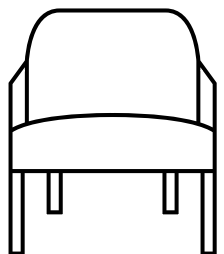

เกียรติศักดิ์ = ฐานะที่ได้รับการสรรเสริญ (เช่น ครู ฝ่ายปกครอง ข้าราชการทั่วไป ข้าราชการระดับสูง)

มาตรา ๘๓ (๖)

ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใด
ที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่

มาตรา ๘๕ (๑)

ปฏิบัติ/ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

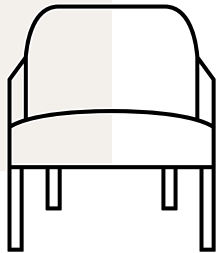
- * โดยมีชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
- * โดยทุจริต

วินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ

๑. มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ
๒. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
๓. เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด/
เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้
๔. เจตนา (*ทุจริต (เถยจิต))

หน้าที่ราชการ พิจารณาจาก

กฎหมายหรือระเบียบ

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

คำสั่งหรือการมอบหมาย
ของผู้บังคับบัญชา

พฤติกรรม

วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่

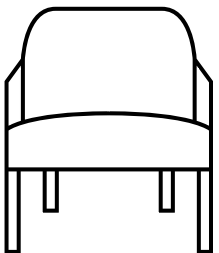
มาตรา ๘๕ (๒)

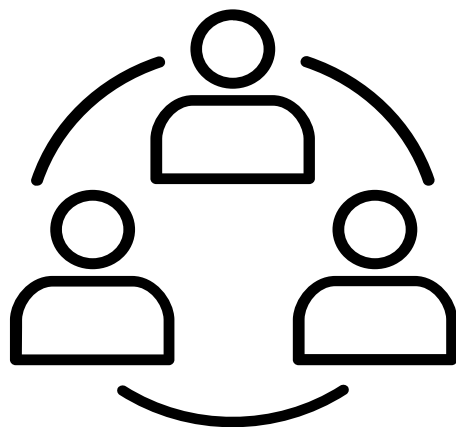
ละทิ้ง/ทอดทิ้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
เป็นเหตุให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๕ (๓)

ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อ
ในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน
โดยไม่มีเหตุอันสมควร

วินัยอย่างร้ายแรง

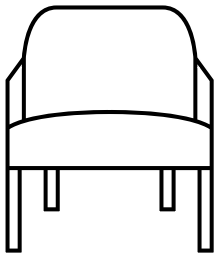

วินัยต่อผู้ร่วมงาน

มาตรา ๘๒ (๗)

ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี
ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ
ระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วม
ปฏิบัติราชการ

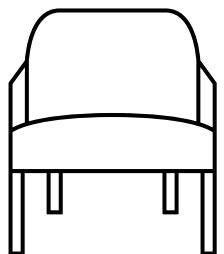
ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

- ข้าราชการประเภทต่างๆ
- พนักงานส่วนท้องถิ่น
- พนักงานราชการ
- ลูกจ้างประจำ
- ลูกจ้างชั่วคราว
- เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ

มาตรา ๘๓ (๗)

ต้องไม่กลั่นแกล้ง กดขี่ ข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ

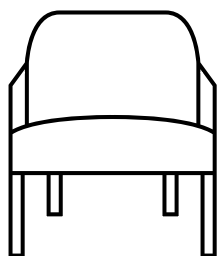

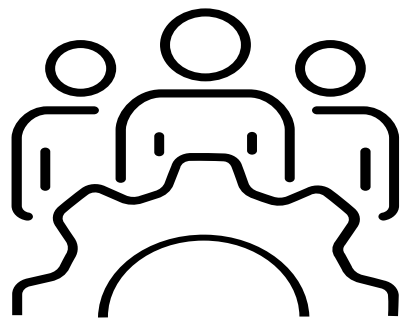

มาตรา ๘๓ (๘)

ต้องไม่กระทำการล่วงละเมิด/คุกคามทางเพศตามที่กำหนด
ในกฎ ก.พ.

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. ๒๕๕๓

วินัยต่อประชาชน

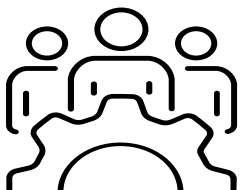

ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

- ต้อนรับ
- ให้ความสะดวก
- ให้ความเป็นธรรม
- ให้การสงเคราะห์

ประชาชน/ผู้ติดต่อราชการ
เกี่ยวกับหน้าที่ของตน

บริการประทับใจ	บริการยอดเยี่ยม
ยิ้มแย้มแจ่มใส	ปากหมา
เต็มใจช่วยเหลือ	หน้ายักษ์
ไม่เบื่อคำถาม	ตักตวง
ฟังความครบถ้วน	ถ่วงเรื่อง
รีบด่วนบริการ	เชื่องช้า
อ่อนหวานน่ารัก	ล้าสมัย
ไม่ลืกแต่ทำ	ไม่แน่ชัด
น้ำคำไพเราะ	ปัดสวะ
เหมาะสมสถานที่	ละเลย
ไม่มีนอกใน	เฉยชา

มาตรา ๘๓ (๙)

ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

ดูหมิ่น

- ดูถูกว่าไม่ดีจริง ไม่เก่งจริง

เหยียดหยาม

- การกล่าวถ้อยคำ หรือแสดงกิริยา
อาการดูถูกหรือรังเกียจ

ข่มเหง

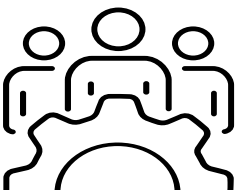
- ใช้กำลังรังแก

๑. เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นข้าราชการ

๒. ผู้ถูกดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหง
ต้องอยู่ในฐานะประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

๓. เป็นการดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง

๔. เจตนาหรือจงใจ

วินัยต่อตนเอง

มาตรา ๘๒ (๑๐)

ต้องรักษาชื่อเสียงของตน รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง
หน้าที่ของตนมิให้เสื่อมเสีย

มาตรา ๘๕ (๔)

ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

แนวทางการพิจารณา “ประพฤติชั่ว”

- * ไม่รักษาชื่อเสียงของตน
- * ไม่รักษาเกียรติของตำแหน่งหน้าที่ของตน
  - เสียเกียรติของตำแหน่งหน้าที่ราชการ
  - ลังคมรังเกียจ
  - กระทำโดยเจตนา

มาตรา ๘๕ (๖)

กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้ได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

โทษทางวินัย (มาตรา ๘๘)

แบ่งเป็นโทษสำหรับความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และวินัยอย่างร้ายแรง

๑	ภาคทัณฑ์	ไม่ร้ายแรง
๒	ตัดเงินเดือน	ไม่ร้ายแรง
๓	ลดเงินเดือน	ไม่ร้ายแรง
๔	ปลดออกจากราชการ	ร้ายแรง
๕	ไล่ออกจากราชการ	ร้ายแรง

ข้อควรคำนึง

- ความผิดวินัยไม่มีอายุความ
- การลงโทษต้องดำเนินการตามกฎหมาย
- ผู้สั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้
- สภาพการเป็นข้าราชการ
  - ขณะกระทำผิด
  - ขณะลงโทษ

